

Postupci izvršenja presude - Nizozemska

SADRŽAJ

- 1 Što znači „ovrha” u građanskim i trgovačkim stvarima?
- 2 Koja su tijela nadležna za ovrhu?
- 3 Kada se može izdati ovršna isprava ili odluka?
 - 3.1 Postupak
 - 3.2 Glavni uvjeti
- 4 Predmet i priroda mjera ovrhe
 - 4.1 Koje vrste imovine mogu biti predmet ovrhe?
 - 4.2 Koje su posljedice mjera ovrhe?
 - 4.3 Koliko dugo vrijede takve mjere?
- 5 Postoji li mogućnost žalbe protiv odluke o odobrenju takve mjere?
- 6 Postoje li ograničenja ovrhe, posebno povezana sa zaštitom ovršenika ili rokovima?

1 Što znači „ovrha” u građanskim i trgovačkim stvarima?

Propisi o izvršenju: opće informacije

Pravosudni postupak završava presudom koju donosi sud. U toj se presudi stranci (dužniku) može naložiti da izvrši svoje obveze prema drugoj stranci (vjerovniku). Ako dužnik to ne učini dobrovoljno, vjerovnik može pokrenuti postupak izvršenja poduzimanjem mjera na temelju propisa o izvršenju. Tim je područjem prava uređeno izvršenje (ovrha) presude čiju je provedbu naložio sud. Zbog toga su njime propisana pravila o prisilnim mjerama i načinima njihove primjene. Sudski izvršitelji (*gerechtsdeurwaarders*), koje se naziva i samo izvršiteljima (*deurwaarders*), ovlašteni su izvršavati presude, što od njih traže vjerovnici koji žele da se njihova prava namire. Potrebno je ispuniti dva uvjeta kako bi se mogle provesti prisilne mjere predviđene propisima o izvršenju: morate posjedovati izvršnu ispravu (*executoriale titel*), kao što je izvršiva presuda i ona mora biti dostavljena unaprijed stranci protiv koje će se provesti mjera izvršenja. Glavne su stranke uključene u postupak izvršenja podnositelj prijedloga za izvršenje (stranka koja traži izvršenje, vjerovnik), dužnik (stranka protiv koje se provodi mjera izvršenja) i izvršitelj (javni službenik ovlašten za provedbu radnje izvršenja na zahtjev stranke koja je zatražila izvršenje).

Prisilne mjere

Glavna je prisilna mjera zapljena (*executoriaal beslag*). Podrobnije je opisana u odjeljku 2.1.

Druge su prisilne mjere:

1. prisilna naplata kazne (*dwangsom*),
2. kazna pritvora zbog nepoštovanja sudskog naloga (*lijfswang/gijzeling*).

1. Prisilna naplata kazne novčani je iznos utvrđen u sudskoj presudi, a mora ga platiti osuđena stranka ako ne ispuni glavnu obvezu koju mora ispuniti. Ta se mjera uglavnom primjenjuje u okviru skraćenog postupka kao sredstvo pritiska. Prisilna naplata kazne može se povezati samo s glavnom obvezom koja ne uključuje plaćanje novčanog iznosa.

2. Kazna pritvora koja se izriče zbog nepoštovanja sudskog naloga prisilna je mjera kojom se stranku prisiljava da ispuni određenu obvezu. Tu mjeru sudovi ne izriču često, a čak i ako je izrečena, rijetko se provodi. Moguća je samo ako je naloži sud. Sud može dopustiti kaznu pritvora radi izvršenja presuda i odluka na zahtjev vjerovnika, pod uvjetom da se odnose na nalog koji ne uključuje plaćanje novčanog iznosa. Kazna pritvora može se primijeniti i u slučaju, na primjer, presuda, odluka i vjerodostojnih isprava na temelju kojih se duguju plaćanja za uzdržavanje u skladu s poglavljem 1. Građanskog zakonika (*Burgerlijk Wetboek*), kao što je uzdržavanje djeteta (članak 585. Zakona o građanskom postupku (*Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering*)).

2 Koja su tijela nadležna za ovrhu?

3 Kada se može izdati ovršna isprava ili odluka?

3.1 Postupak

Postupak je opisan u nastavku.

Izvršna isprava

Presude koje donose nizozemski sudovi (presude, odluke i pravorijeci), vjerodostojne isprave (javnobilježničke isprave) i određeni drugi dokumenti smatraju se izvršnim ispravama. Drugi dokumenti koji se zakonski smatraju izvršnim ispravama jesu rješenja o ovrsi koja izdaje Ured državnog odvjetnika (*Openbaar Ministerie*), rješenja o ovrsi koja izdaju porezna tijela, arbitražne odluke kojima se dopušta izvršenje i službeni zapisi o sporazumnim nagodbama.

Tajnik suda tužitelju i tuženiku koji sudjeluju u postupku dostavlja primjerak presude. Ako je riječ o pravomoćnoj presudi koja sadržava sudski nalog, stranka koja je ovlaštena za izvršenje presude zaprima primjerak u obliku izvršne isprave. Strankama se besplatno izdaje primjerak presude za sudskog izvršitelja (*grosse*). Riječ je o vjerodostojnoj preslici presude kojoj prethode riječi „U ime Kralja” (*In naam der Koning*). Primjerak za sudskog izvršitelja može se prepoznati po tim riječima i stoga ga se smatra presudom izdanom u obliku izvršne isprave. Mjere izvršenja mogu se poduzeti samo ako je izdan taj primjerak za sudskog izvršitelja. Može se izdati i primjerak javnobilježničke isprave za sudskog izvršitelja, ili njezin prvi vjerodostojni primjerak. Predajom tog dokumenta sudskom izvršitelju, ovlašćuje ga se za poduzimanje mjera izvršenja.

Sudski izvršitelj prije izvršenja dostavlja ispravu (primjerak za sudskog izvršitelja / prvi vjerodostojni primjerak) stranci protiv koje će se poduzeti mjere. Isprava se stranci dostavlja kako bi je se obavijestilo o presudi i o tome da je vjerovnik zatražio poštovanje presude.

Informacije o dostavi izvršnih isprava drugih država članica EU-a dostupne su u Uredbi o dostavi u EU-u: [Uredba Vijeća \(EZ\) br. 1348/2000](#) od 29. svibnja 2000. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim predmetima.

Sudski izvršitelji

Uloga u izvršenju

Izvršitelj je glavna stranka uključena u izvršenje presuda i uvijek djeluje u skladu s uputama stranke koja je zatražila izvršenje. Te se upute dostavljaju predajom primjerka presude za sudskog izvršitelja (vjerodostojne preslike presude) izvršitelju. Općenito, izvršitelju nije potrebno nikakvo zasebno ovlaštenje.

Radnje koje izvršitelj može provoditi u okviru izvršenja sljedeće su:

1. dostava izvršne isprave stranci protiv koje se poduzimaju mjere izvršenja,
2. zahtijevanje poštovanja obveze, na primjer zahtijevanje plaćanja novčanog iznosa,
3. zaprimanje plaćanja ako dužnik ispuni svoju obvezu plaćanja,
4. zapljena imovine,
5. traženje pomoći od policije, prema potrebi (na primjer, pri zapljeni imovine).

Naknade izvršitelja

Za službene radnje koje provode izvršitelji plaćaju se fiksne naknade koje se mogu naplatiti dužniku. Nema fiksnih naknada za vjerovnika, što znači da se o njima pregovara s izvršiteljem. Naknade koje izvršitelj naplaćuje dužniku utvrđene su u Odluci od

4. srpnja 2001. o utvrđivanju detaljnih pravila o službenim radnjama i naknadama izvršitelja, poznatij i pod nazivom Odluka o naknadama izvršitelja (*Besluit tarieven ambtshandelingen gerechtsdeurwaarders*). Više informacija navedeno je u popisima naknada za službene radnje (*Tarieven ambtshandelingen*) dostupnima na www.kbvg.nl.

3.2 Glavni uvjeti

Dva glavna uvjeta koja je potrebno ispuniti kako bi se moglo provesti izvršenje jesu:

- posjedovanje izvršne isprave,
- dostava te isprave, prije izvršenja, stranci protiv koje se provodi mjera izvršenja.

Kako je prethodno navedeno, zapljena je glavna prisilna mjera koju se primjenjuje.

Postoje i mjere koje se mogu poduzeti prije izdavanja izvršne isprave. Njih je moguće zatražiti prije donošenja presude, ali i tijekom (ili čak prije) postupka. Smatra ih se zaštitnim mjerama (*conservatoire maatregelen*) i imaju funkciju privremenih mjera zaštite. Zaštitne mjere uključuju privremeno oduzimanje imovine (*conservatoir beslag*), pečaćenje (*verzegeling*) i sastavljanje popisa imovine (*boedelbeschrijving*). Ovaj se informativni list odnosi na zapljenu.

4 Predmet i priroda mjera ovrhe

Svrha i vrsta mjera izvršenja mogu se razlikovati. Moguće je razlikovati mjere čija je svrha naplata novčanog iznosa, predaja imovine, određena radnja ili određen propust. Najčešća je mjera zapljena radi naplate novčanog iznosa (*verhaalsbeslag*).

Ako obveza dužnika uključuje radnju, a ne plaćanje novčanog iznosa ili predaju imovine, mogla bi biti potrebna „stvarna radnja” (*feit elijke handeling*, radnja koja ima pravnu posljedicu bez obzira na to je li to bila namjera) ili pravna radnja (*rechtshandeling*, radnja kod koje postoji namjera ostvarivanja pravne posljedice). Ako stvarna radnja nije povezana s određenim pojedincem, vjerovnik sâm može zatražiti od suda odobrenje da izvrši radnju koja bi bila proizišla iz provedbe. Ako je obveza dužnika uključivala provođenje pravnog akta, kao što je prihvaćanje ponude, taj se akt može zamijeniti sudskom presudom. Sud može i naložiti dužniku da se suzdrži od određene radnje.

4.1 Koje vrste imovine mogu biti predmet ovrhe?

Zapljena se može odrediti u pogledu:

1. pokretne imovine koja ne podliježe obvezi registracije. U imovinu koja podliježe obvezi registracije uključeni su nekretnine, plovila i zrakoplovi,
2. prava nositelja ili prava naručitelja, prava na registrirane udjele i prava na druge registrirane vrijednosne papire;
3. treće osobe, a tada je riječ o zapljenu na temelju sudskog rješenja (*executoriaal derdenbeslag*),
4. nekretnina,
5. plovila,
6. zrakoplova.

Opće je pravilo da podnositelj prijedloga za izvršenje može odabrati nad kojom imovinom želi izvršiti zapljenu.

Zapljena se u načelu može odrediti u pogledu sve imovine dužnika. Međutim, određena se imovina ne može zaplijeniti, primjerice osnovne potrepštine kao što su odjeća, hrana, alati za rad, stručna literatura i predmeti koji se upotrebljavaju za potrebe obrazovanja, umjetnosti i znanosti. Od zapljene je zaštićen i dio plaće, iznosa za uzdržavanje ili socijalnih naknada. U tom se slučaju primjenjuje ograničenje za zaštićeni dio prihoda kako bi se osiguralo da dužnik ima dostatne prihode za osnovne životne potrebe.

Isto tako, nije moguća ni zapljena imovine namijenjene javnim službama. Podnositelj prijedloga za izvršenje može istovremeno izvršiti zapljenu nad različitom imovinom, na primjer nad pokretnom imovinom i nekretninama.

4.2 Koje su posljedice mjera ovrhe?

Pravne posljedice zapljene pokretne imovine koja ne podliježe obvezi registracije

Jedna je od posljedica zapljene ta da se radnjama koje dužnik poduzme nakon zapljene ne dovode u pitanje prava stranke koja određuje zapljenu. Ako, na primjer, dužnik proda imovinu, kupac u načelu ne može tvrditi vjerovniku da je on sada vlasnik. Druga je posljedica ta da je sav prihod dobiven od te imovine isto tako uključen u zapljenu.

Pravne posljedice zapljene udjela, vrijednosnih papira i druge imovine

Nema konkretnih pravnih posljedica. Osoba protiv koje se provodi zapljena zadržava pravo glasa tijekom zapljene.

Pravne posljedice zapljene na temelju sudskog rješenja

U slučaju zapljene na temelju sudskog rješenja, vjerovnik (stranka koja određuje zapljenu) određuje zapljenu trećoj osobi (tj. ne dužniku) jer ta treća osoba ima dug prema dužniku ili je u posjedu imovine koja pripada dužniku.

Stranka koja određuje zapljenu zaštićena je od pravnih radnji koje obavlja druga stranka. Protiv stranke koja određuje zapljenu ne može se pozivati na pravne radnje obavljene nakon zapljene. Dva su najčešća oblika zapljene na temelju sudskog rješenja ovrha bankovnog računa ili plaće zaposlenika.

Pravne posljedice zapljene nekretnina

Zapljena nekretnina upisuje se u javne registre koje vodi Služba za zemljišne knjige (*Kadaster*). Plovila i zrakoplove smatra se nekretninama kad ih se upiše u registar. Služba za zemljišne knjige može na zahtjev pretražiti javne registre nekretnina, plovila i zrakoplova. Zapljena je pravomoćna čim je se upiše. Svi prihodi koji proizlaze iz nekretnina stečeni nakon zapljene uključeni su u zapljenu. Stranka koja određuje zapljenu zaštićena je od pravnih radnji koje obavlja dužnik nakon zapljene. Protiv osobe koja određuje zapljenu ne može se primijeniti raspolaganje nekretninom (prodaja nekretnine).

4.3 Koliko dugo vrijede takve mjere?

Općenito, pravo na izvršenje presude prestaje po isteku 20 godina od sljedećeg dana od dana donošenja presude. Ako postoje određeni zahtjevi u pogledu izvršenja sudske presude čije ispunjenje ne ovisi o volji osobe koja je primila presudu, pravo na izvršenje presude prestaje po isteku 20 godina od početka sljedećeg dana od dana na koji su ispunjeni ti zahtjevi.

Međutim, razdoblje zastare iznosi pet godina za svaki iznos za čije se plaćanje u presudi odredi rok od jedne godine ili manje. U slučaju kamata, novčanih kazni, prisilnih naplata kazne i drugih dodatnih sudskih odluka, zastara stupa na snagu najkasnije kad prestane pravo na izvršenje glavne presude, osim ako se to razdoblje zastare prekine ili produlji.

5 Postoji li mogućnost žalbe protiv odluke o odobrenju takve mjere?

Sporovi o izvršenju

Članak 438. Zakona o građanskom postupku sadržava opća pravila u pogledu sporova o izvršenju (*executiegeschillen*). Dužnik u slučaju takvog spora može pokušati spriječiti izvršenje. Spor se može odnositi, na primjer, na materijalnost i područje primjene izvršne isprave, utjecaj činjenica koje postanu poznate nakon presude (izvršne isprave), valjanost zapljene ili pitanje vlasništva zaplijenjene imovine. Spor o izvršenju odnosi se isključivo na pitanje izvršenja. Meritum glavnog predmeta u kojem je već donesena presuda ne preispituje se.

U okviru spora o izvršenju dužnik može tvrditi, na primjer, da podnositelj prijedloga za izvršenje zloupotrebljava svoja prava ili da zapljena nije razmjerna presudi. Dužnik (stranka protiv koje se provodi mjera izvršenja) u toj fazi ne smije iznositi nikakve dodatne prigovore na presudu. To može učiniti tako da pokrene postupak prigovora (*verzet*), žalbe (*hoger beroep*) ili kasacije (*cassatie*) jer su to dostupni pravni lijekovi.

Mjesna nadležnost

Sud s mjesnom nadležnošću jest sud koji je nadležan u skladu s općim zakonskim odredbama o nadležnosti.

Riječ je ili o sudu s mjesnom nadležnošću gdje je zapljena određena ili će biti određena, sudu s mjesnom nadležnošću gdje se nalazi predmetna imovina ili sudu s mjesnom nadležnošću gdje će se provesti izvršenje. Za sve mjere izvršenja koje se provode u Nizozemskoj mora se odrediti nadležan nizozemski sud.

Nadležni sud

Okružni sud (*arrondissementsrechtbank*) nadležan je za sve sporove o izvršenju, bez obzira na to koji je sud donio presudu koju treba izvršiti. Okružni sud nadležan je čak i ako je presudu donio žalbeni sud (*gerechtshof*) ili Vrhovni sud Nizozemske (*Hoge Raad der Nederlanden*).

Sporovi o izvršenju uobičajeno se rješavaju u skraćenom postupku (*kort geding*). Sud može odlučiti zaustaviti izvršenje na određeno razdoblje ili ukinuti zapljenu.

6 Postoje li ograničenja ovrhe, posebno povezana sa zaštitom ovršenika ili rokovima?

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJNI-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Posljednji put ažurirano: 12/09/2018